

PARLAMENTUL EUROPEAN

2014 - 2019

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

2014/2236(INI)

15.4.2015

PROIECT DE RAPORT

referitor la antreprenoriatul social și inovarea socială în combaterea șomajului
(2014/2236(INI))

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

Raportoare: Verónica Lope Fontagné

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la antreprenoriatul social și inovarea socială în combaterea șomajului (2014/2236(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Comunicarea Comisiei din 3 martie 2012, intitulată „Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii” (COM(2010)2020),
- având în vedere Rezoluția sa din 6 februarie 2013 referitoare la responsabilitatea socială a întreprinderilor: un comportament responsabil și transparent al întreprinderilor și o creștere economică durabilă¹,
- având în vedere Rezoluția sa din 19 februarie 2009 referitoare la economia socială²,
- având în vedere articolul 184 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,
- având în vedere Regulamentul (UE) nr. 346/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind fondurile europene de antreprenoriat social,
- având în vedere Rezoluția sa din 20 noiembrie 2012 referitoare la inițiativa pentru antreprenoriatul social - Construirea unui ecosistem pentru promovarea întreprinderilor sociale în cadrul economiei și al inovării sociale³,
- având în vedere Declarația sa din 10 martie 2011⁴,
- având în vedere concluziile Consiliului din 20 mai 2014 privind promovarea antreprenoriatului în rândul generației tinere în vederea sprijinirii incluziunii sociale a tinerilor⁵,
- având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1296/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială („EaSI”), care introduce componenta referitoare la microfinanțare și antreprenoriat social,
- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 20 octombrie 2011, intitulată „Inițiativă pentru antreprenoriatul social” (COM(2011)0682),
- având în vedere articolul 52 din Regulamentul său de procedură,

¹ Texte adoptate, P7_TA(2013)0049.

² JO C 76 E din 25.3.2010, p.16.

³ Texte adoptate, P7_TA(2012)0429.

⁴ JO C 199 E din 7.7.2012, p.187.

⁵ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=ro](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=ro)

- având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale (A8-0000/2015),
- A. întrucât economia socială este o sursă de locuri de muncă pentru peste 14 milioane de persoane, ceea ce reprezintă aproximativ 6,5 % din lucrătorii din UE; întrucât există două milioane de întreprinderi în domeniul economiei sociale în UE, acestea reprezentând 10 % din întreprinderile din Uniune;
- B. întrucât, ca urmare a crizei economice și financiare, nivelul sărăciei și al excluziunii sociale a crescut, precum și șomajul pe termen lung;
- C. întrucât întreprinderile din economia socială sunt mai flexibile și inovatoare, oferă condiții de muncă favorabile și se adaptează mai bine la circumstanțele economice și sociale;
- D. întrucât întreprinderile din economia socială se caracterizează printr-o puternică implicare a membrilor sau a acționarilor lor în administrarea societății, precum și printr-o mai mare transparență a operațiunilor lor și răspund cerințelor adresate tot mai frecvent de cetățeni cu privire la un comportament al întreprinderilor etic, social și respectuos față de mediu;
- E. întrucât întreprinderile din economia socială cuprind o gamă largă de întreprinderi, iar majoritatea acestora nu sunt recunoscute printr-un cadru juridic la nivel european, fiind recunoscute doar la nivel național în unele state membre ale UE, sub diferite forme juridice;
- F. întrucât inovarea socială are în vedere noi idei de produse, servicii sau modele de organizare socială, menite să răspundă noilor cerințe și provocări sociale și de mediu, cum ar fi îmbătrânirea populației, concilierea vieții profesionale cu viața familială, gestionarea diversității, șomajul în rândul tinerilor și schimbările climatice;
- G. întrucât lipsa de recunoaștere cu care se confruntă adesea întreprinderile din economia socială le îngreunează și mai mult accesul la finanțare, atât publică, cât și privată; întrucât întreprinderile din economia socială sunt în principal IMM-uri și microîntreprinderi;
- H. întrucât educația și formarea trebuie să fie domenii prioritare pentru promovarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor;
- I. întrucât economia socială și, în special, întreprinderile de inserție socială, oferă oportunități de angajare pentru persoanele cele mai îndepărtate de piața forței de muncă;

Introducere

1. afirmă că întreprinderile din economia socială sunt acele întreprinderi al căror obiectiv principal constă în realizarea obiectului activității lor, și anume crearea de locuri de muncă pentru grupurile vulnerabile, furnizarea de servicii membrilor lor sau, în general, generarea unui impact social și de mediu pozitiv, reinvestindu-și profiturile pentru atingerea acestor obiective, mai degrabă decât maximizând beneficiile pentru membrii sau partenerii lor; constată că, în pofida diferențelor juridice și de activitate ale întreprinderilor din economia socială din întreaga UE, acestea împărtășesc o serie de caracteristici comune și ușor de recunoscut;

2. subliniază faptul că întreprinderile din economia socială se caracterizează printr-o puternică ancorare locală și regională, care le permite să înțeleagă mai bine nevoile specifice și să ofere produse și servicii în conformitate cu acestea, precum și să îmbunătățească coeziunea socială și teritorială;
3. salută creșterea numărului de întreprinderi tradiționale care pun în aplicare strategii de responsabilitate socială a întreprinderilor în cadrul programele lor comerciale; reamintește că punerea în aplicare a strategiilor de responsabilitate socială a întreprinderilor nu este o condiție suficientă pentru ca o societate să fie considerată întreprindere din economia socială;
4. consideră că inovarea socială contribuie în mod semnificativ la stabilirea bazelor unei creșteri economice în serviciul societății mai sustenabile, bazate pe incluziune și generatoare de coeziune socială;
5. atrage atenția asupra faptului că este esențial să se promoveze schimbul de experiență cu alți antreprenori sociali inovatori, cu mediul academic și cu investitorii sociali pentru a îmbunătăți competențele antreprenoriale, profesionalizarea, condițiile pentru dezvoltarea și creșterea întreprinderilor din economia socială și a încuraja crearea unor centre de inovare socială;

Strategia 2020

6. recunoaște că UE este departe de atingerea obiectivelor stabilite în Strategia Europa 2020, în special a celor referitoare la ocuparea forței de muncă, inovare și reducerea sărăciei, și că economia socială contribuie la un model economic sustenabil, inteligent și favorabil incluziunii, în conformitate cu obiectivele Strategiei Europa 2020;
7. subliniază faptul că economia socială, având în vedere caracterul său social și favorabil incluziunii, oferă locuri de muncă pentru grupurile cele mai vulnerabile, contribuind la creșterea economică, solidaritatea și coeziunea socială;
8. invită Comisia și statele membre să integreze întreprinderile din economia socială în planurile de acțiune privind ocuparea forței de muncă și integrarea socială;
9. invită statele membre să includă în sistemele naționale de garanții pentru tineret măsuri de promovare a inovării sociale și a spiritului antreprenorial social;
10. subliniază faptul că întreprinderile din economia socială se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește accesul la contractele de achiziții publice; solicită ca participarea lor la achizițiile publice să fie facilitată prin furnizarea de consiliere adecvată și simplificarea procedurilor cu care se confruntă; solicită ca în cadrul achizițiilor publice să se acorde prioritate mai curând ofertelor care aduc mai multă valoare economică și socială, decât celor care propun cel mai mic preț, introducând criterii sociale sau de mediu în cadrul achizițiilor publice;
11. salută reforma Directivei privind achizițiile publice, care include clauze și criterii sociale pentru a promova, printre altele, incluziunea și inovarea sociale; încurajează statele membre să introducă clauze și criterii sociale în cadrul procedurilor de achiziții publice;

Finanțare

12. regretă faptul că întreprinderile din economia socială întâmpină chiar mai multe probleme decât întreprinderile tradiționale pentru a găsi finanțare, fie publică, fie privată;
13. ia act de faptul că lipsa de cunoaștere a situației acestor întreprinderi de către administratorii intermediarilor financiari îngreunează accesul la finanțare; subliniază necesitatea de a îmbunătăți formarea acestor administratori cu privire la întreprinderile din economia socială pentru a facilita accesul acestora la finanțare;
14. salută adoptarea regulamentului privind fondurile europene de antreprenoriat social;
15. subliniază rolul pe care trebuie să îl dețină componenta privind antreprenoriatul social din programul EaSI și celelalte fonduri structurale și programe de finanțare europeană pentru îmbunătățirea finanțării lor;
16. subliniază necesitatea de a sprijini întreprinderile din economia socială prin mijloace financiare suficiente la nivel local, regional, național și la nivelul UE; consideră că este necesar să se îmbunătățească accesul la finanțare al întreprinderilor din economia socială prin diferite forme de finanțare, cum ar fi fondurile europene, fondurile de capital de risc, microcreditele, precum și finanțarea participativă (crowdfunding);
17. invită Comisia să pună în aplicare un nivel cât mai ridicat de flexibilitate în ceea ce privește ajutoarele de stat pentru întreprinderile din economia socială, și de a facilita înțelegerea și aplicarea de către autoritățile locale și regionale a ajutoarelor de stat pentru aceste întreprinderi;
18. solicită să se ia în considerare investițiile în economia socială atunci când se evaluează proiectele Fondului european pentru investiții strategice;

Formare

19. invită statele membre să includă în programele lor de învățământ și formare spiritul antreprenorial și principiile economiei sociale;
20. constată că unele întreprinderi sociale sunt competitive și dețin o poziție de lider în acest sector, în timp ce altele au nevoie de cunoștințe specializate pentru înființarea, dezvoltarea și gestionarea întreprinderilor lor; invită statele membre să dezvolte programe de formare orientate și adaptate în mod special pentru antreprenorii din sectorul social, cu scopul de a dezvolta competențele și cunoștințele de bază în materie de management al întreprinderilor;
21. invită statele membre să promoveze învățarea continuă în rândul lucrătorilor în vârstă și al șomerilor de lungă durată pentru a le facilita reconversia la economia socială;

Sprijinirea și promovarea

22. regretă nivelul scăzut de recunoaștere a economiei sociale la nivel european; consideră că îmbunătățirea colectării de date, schimbul de informații și de bune practici la nivel european și o mai mare mediatizare a economiei sociale și a realizărilor sale ar favoriza o mai mare implicare a societății în economia socială, oferind acestui sector o mai bună înțelegere, recunoaștere și vizibilitate;

23. invită Comisia să realizeze un studiu comparativ privind sistemele naționale de certificare și de etichetare ale economiei sociale și să faciliteze schimbul de bune practici, în strânsă cooperare cu întreprinderile din economia socială;
24. solicită Comisiei și statelor membre să favorizeze crearea de incubatoare pentru întreprinderile din economia socială;
25. invită statele membre să ia în considerare cele mai bune practici privind adaptarea regimurilor fiscale naționale în favoarea întreprinderilor sociale și a investițiilor solidare;
26. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Uniunea Europeană a stabilit orientările pentru următorii ani în cadrul Strategiei Europa 2020, cu obiective foarte ambițioase care nu se pot neglija.

Cu toate acestea, criza economică și financiară prin care UE a trecut în ultimii ani și care, din fericire, se apropie de final, ne-a îndepărtat de aceste obiective, motiv pentru care am regândit modelul economic și social pentru ca creșterea viitoare să nu fie numai sustenabilă, ci să se și integreze în cadrul principiilor de coeziune economică, socială și teritorială pe care se întemeiază UE.

UE se confruntă cu provocări majore pe termen scurt, cum ar fi sustenabilitatea economică și financiară, bunăstarea socială și, în special, crearea de locuri de muncă, luând în considerare, în special, grupurile cele mai vulnerabile, cum ar fi tinerii, femeile și persoanele în vârstă, șomerii de lungă durată, persoanele cu handicap, migranții și comunitatea romă. Pentru a răspunde acestor provocări, Uniunea Europeană trebuie însă să țină seama de provocările viitoare, cum ar fi îmbătrânirea sau deșertificarea zonele rurale.

Pentru a atinge aceste obiective, economia socială are un rol esențial de jucat. Întreprinderile din economia socială s-au dovedit a fi mai rezistente la perturbările economice și au fost capabile să ofere soluții inovatoare în favoarea coeziunii și incluziunii sociale și a creării de locuri de muncă. În plus, întreprinderile din economia socială au o legătură puternică cu realitatea locală și regională, oferind soluții adecvate la nevoi specifice.

Antreprenoriatul social și inovarea socială vor avea un rol esențial pentru a continua dezvoltarea economiei sociale. Prin urmare, este esențial să se acorde o atenție specială educației și formării. UE trebuie să insufle generației tinere acest spirit inovator și antreprenorial necesar, încă de la o vârstă fragedă.

În plus, este necesar să se evite confuzia între economia socială și responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI). Obiectivul principal al unei întreprinderi din economia socială este de a avea un impact social mai degrabă decât a obține un profit pentru proprietarii sau acționarii acesteia, în timp ce RSI reprezintă o integrare voluntară a obiectivelor sociale și de mediu în programele comerciale ale întreprinderilor tradiționale.

Inovarea socială și antreprenoriatul social constituie, așadar, o etapă esențială în dezvoltarea economiei sociale și pentru a încuraja acest lucru, ar trebui să se depună eforturi în următoarele domenii:

- educație și formare,
- îmbunătățirea finanțării,
- o mai mare vizibilitate la nivel european și la nivel național, precum și schimbul de informații și de bune practici,
- promovarea dezvoltării economiei sociale în UE și în statele membre,
- îmbunătățirea cadrului juridic.